

główny powodem, dla którego zabiera nam się nasz ulubiony program, są koszty jego retransmisji, to mamy pewną propozycję, Polska jest hojna wobec Polaków na Litwie, często wcale niebagatelne kwoty przekazuje na dość enigmatyczne cele różnym związkom, stowarzyszeniom i fundacjom. Społeczność polska na Litwie często nie widzi pożytku czynionego z tych pieniędzy. Naszym zdaniem, lepiej by było, gdyby Macierz pieniądze, na jakie ją stać, przekazała na konkretny i pożyteczny cel, np. wzmocnienie nadajnika telewizyjnego w Suwałkach. W ten sposób problem z nadajnikiem na Litwie zostałby definitywnie rozwiązany z pożytkiem dla każdego Polaka tu mieszkającego.

Lucyna DOWDO

Okno na świat

Z DONIESIEN PAP, EL

Z KRAJÓW BAŁTYCKICH

Wybory lokalne w Estonii

Przeprowadzone w niedzielę wybory samorządowe w Estonii charakteryzowały się dużą aktywnością ludności rosyjskojęzycznej.

Na północnym wschodzie Estonii, gdzie mieszkała zwarta grupa tej ludności, frekwencja wyborcza wyniosła ponad 65 procent. W pozostałych regionach odnotowano frekwencję w wysokości około 40 procent. Tak niski udział obywateli w głosowaniu tłumaczy się niedocenianiem przez Estonczyków znaczenia wyborów do władz lokalnych.

Według wstępnych danych, w stolicy Estonii Tallinie zwyciężył Rosyjski Ruch Demokratyczny Estonii. Na czołowym miejscu znalazła się także rosyjska lista „Rewel”, skupiająca komunistów i internacjonalistów.

Wśród Estończyków — największą popularnością cieszyła się partia „Centrum”, partia koalicyjna i partia „Ojczyzna”.

Oficjalne wyniki wyborów mają być ogłoszone mniej więcej za tydzień — około 25 października.

Kat jedynym środkiem płatniczym

Jedynym środkiem płatniczym na Łotwie staje się od poniedziałku lat.

Waluta okresu przejściowego — rublisy, czy jak powszechnie mówiono na Łotwie repziki (od nazwiska szefa Banku Narodowego Ejnara Repze) przechodzą do historii. Rublisy będzie jednak można wymienić w banku na łaty.

Kurs łata do dolara nieco wzrósł w poniedziałek, kiedy w kantorach wy-

miany dawano za dolara USA tylko 59 santymów (łotewskich groszy).

Mocna pozycja łata kontrastuje z trudną sytuacją łotewskich gospodarstw rolnych. Produkują tylko około 40 procent z nich, głównie z powodu braku rynków zbytu.

Międzynarodowe organizacje finansowe chwalać jednak Rygę za realizację twardej polityki monetarnej.

Premier Estonii w Brukseli

Premier Estonii Mart Laar przybył w niedzielę wieczorem do Brukseli, gdzie w trakcie trzydniowego pobytu przeprowadzi rozmowy w kwaterze NATO z sekretarzem generalnym Sojuszu Atlantyckiego Manfredem Womernem i weźmie udział w posiedzeniu Rady NATO.

Szef rządu estońskiego ma także przeprowadzić rozmowy z wicepremierem i ministrem spraw zagranicznych Belgii Willy Claessem, przewodniczącym Komisji EWG Jacquesem Delorsiem i deputowanymi Parlamentu Europejskiego.

Runda rozmów rosyjsko-łotewskich o wycofaniu wojsk

Kolejna, trzydniowa runda rozmów o wycofaniu wojsk rosyjskich z Łotwy rozpoczęła się w poniedziałek w Moskwie. Obecnie przebywa na Łotwie 17,784 rosyjskich żołnierzy i znaczne ilości amunicji.

Zdaniem łotewskiego Ministerstwa Obrony, na samo usunięcie zapasów amunicji potrzeba ponad tysiąca wagonów.

Główną przeszkodą w osiągnięciu porozumienia o wycofaniu wojsk są rozbieżności między Moskwą a Rygą w sprawie osłony socjalnej dla wojskowych, weteranów i członków ich rodzin. Szef rosyjskiej delegacji Siergiej Zotow uważa także, że przeszkodą jest brak „zasadniczego traktatu” między Rosją i Łotwą.

BIAŁORUŚ

Czy Białorusini byli w Moskwie?

W tych dniach białoruska Prokuratura Generalna wystosowała oficjalne pismo do rosyjskiej prokuratury w sprawie ewentualnego udziału obywateli lub organizacji białoruskich w moskiewskich wydarzeniach. Odpowiedzi jeszcze nie ma — poinformował na łamach mińskiej „Narodnej Gazety” prokurator generalny Białorusi Wasilij Szotodonow.

Jednocześnie, inny miejscowy tytuł — tygodnik „Litratūra i Mastactwa”, powołując się na wypowiedź zastępcy Szotodonowa, Władimira Kon-

dratowicza, twierdzi, iż Prokuratura Generalna posiada informacje o udziale niektórych obywateli białoruskich w moskiewskich wydarzeniach. Według tygodnika, Kondratowicz miał powiedzieć, że „są wiadomości, iż wśród aktywnych uczestników ulicznych zajęć w Moskwie zauważono niektórych deputowanych Białorusi”. Zapowiedział też, że oficjalne potwierdzenie udziału obywateli białoruskich w wydarzeniach w Moskwie oznacza dla nich odpowiedzialność karną na Białorusi.

HAITI

Cedras chce „konferencji narodowej”

Szef haitańskiej junty, generał Raoul Cedras chce zwołania „konferencji narodowej” w sprawie rozwiązania konfliktu haitańskiego.

W wywiadzie dla amerykańskiej stacji telewizyjnej CNN, Cedras powiedział w niedzielę, iż problem przywrócenia demokracji na wyspie jest ważniejszą sprawą Haiti, choć — jak podkreślił — władze haitańskie nie

chcą prowokować Stanów Zjednoczonych.

Cedras zapowiedział, iż dąży do przywrócenia na wyspie „sprawdzonej demokracji”. Zdaniem generała, „konferencja narodowa” — jeśli zostanie zwołana — powinna zwrócić się do międzynarodowego mediatora, na przykład do Watykanu, z prośbą o wsparcie.

BOŚNIA

Izetbegović za nowym spotkaniem z Serbami

Prezydent Bośni i Hercegowiny Alija Izetbegović opowiada się za nowym spotkaniem z przedstawicielami strony serbskiej — oświadczył w niedzielę wierszem bośniacki minister spraw zagranicznych Haris Silajdžić.

Ze względów praktycznych —

dodał minister — Izetbegović zaproponował, aby spotkanie odbyło się na lotnisku sarajewskim. Silajdžić poinformował, że nawiązał w tej sprawie kontakt telefoniczny z międzynarodowym mediatorem Thorvaldem Stoltenbergiem.

ZEWSZĄD

FELLINI W SZPITALU

Włoski reżyser, 73-letni Federico Fellini, który znalazł się w niedzielę w rzymskim szpitalu na oddziale intensywnej terapii z powodu niedomogi serca, był w poniedziałek rano nieprzytomny — powiedział jego lekarz, doktor Gianfranco Turchetti, na którego powołuje się włoska agencja ANSA.

W swojej karierze Fellini zdobył cztery Oscary, a w tym roku otrzymał piątego — za całokształt pracy reżysera filmowego — przypomniał Reuter.

STRZELANINY MIĘDZY BANDAMI ROSYJSKIEJ MAFII

Na ulicach największych miast amerykańskich coraz częściej dochodzi do krwawych starć między przestępczymi bandami z byłego ZSRR, które w USA określane są jako rosyjska mafia. Między niektórymi bandami wybuchają konflikty, koczujące się niekiedy strzelaninami — oświadczył przedstawiciel prokuratury nowojorskiej dzielnicy Brooklyn, gdzie mieszka znaczna część Żydów, którzy wyemigrowali z dawnego Związku Radzieckiego.

Strzelaniny te — pisał dziennik „New York Daily News”, powołując się na źródła w policji miejskiej — są następstwem walki o kontrolę nad wysocą dochodowym handlem narkotykami i machinacjami z benzyną.

Podczas ostatniej takiej krwawej rozprawy zastrzelono trzech, zmieniając się koło w samochodzie przed swym domem w Brooklynie. 25-letni Oleg Zapiwakmajn, wcześniej niejednokrotnie sądzony w USA za wymuszanie okupu.

RZECZNIK CYGANÓW O RASIZMIE W CZECHACH I SŁOWACJI

Podkreślając wielką rolę czeskiego rządu w umożliwieniu mniejszości gajarskiej kulturowania jej języka i kultury, rzecznik czeskich Cyganów wskazał jednocześnie na rosnące w Czechach i Słowacji tendencje rasistowskie.

Rzecznik czeskiej mniejszości gajarskiej Jozef Horvath wyraził w wywiadzie dla agencji CTK żal, że czeskie środki przekazu nie informują społeczeństwa o rasizmie w Czechach i ograniczają się, wg niego, do publikowania liczb — zdaniem Horvatha, celowo wielokrotnie zaniżanych — o udziale Cyganów w przestępczości kryminalnej.

EGZORCYZMY — PRZYCYNĄ ŚMIERCI MŁODEJ KOBIETY

Egzorcyzmy stały się przyczyną śmierci młodej kobiety w brazylijskim mieście Salvador de Bahia.

26-letnia Veronica Nascimento da Silva przynależała do rodziców, że bardzo źle się czuje, i przysłała na poddaanie się rytuałowi „wypędzenia diabła z ciała”. Do egzorcyzmów przystąpiono w świątyni ewangelicznej sekty Uniwersalnego Kościoła Królestwa Bożego na przedmieściu Salvadoru. Polegały na biciu kobiety przez członków sekty. Przewodził im pastor imieniem Jardi. Po zakończeniu egzorcyzmów, mimo „zmuszenia diabła do porzucenia ciała”, kobieta poczuła się tak źle, że umieszczono ją w szpitalu, gdzie zmarła.

BRUNATNY DESZCZ W BUDAPESZCIE

Brunatny deszcz spadł w niedzielę na Budapeszt i znaczne połacie Węgier. Służba meteorologiczna poinformowała, że takie zjawisko deszczu spowodował pasek afrykański, który dotarł z wiatrem południowozachodnym aż nad Węgry.

Według urzędu ochrony środowiska w Budapeszcie ten niezwykle deszcz był całkowicie nieszkodliwy i objęto chemizmem. Skorzystały na nim tylko myjnie samochodów, które używały potem brudzącej „maski z Afryki” z parujących pod chmurkami aut.

Z POLSKI

Prezydent przyjął dymisję Suchockiej

Prezydent RP Lech Wałęsa przyjął w poniedziałek w Belwedrze dymisję premier Hanny Suchockiej oraz jej gabinetu. Po trwającej godzinę rozmowie z prezydentem pani premier powiedziała dziennikarzom, że prezydent do czasu powołania nowego rządu powierzył jej pełnienie obowiązków prezesa Rady Ministrów.

Pawlak desygnowany na premiera

W poniedziałek prezydent RP Lech Wałęsa — po przyjęciu dymisji premier Hanny Suchockiej — desygnował na premiera Waldemara Pawlaka — lidera PSL.

Aleksander Łuczak zapowiedział, że skład nowego rządu Pawlak poda na najbliższym posiedzeniu Sejmu.

Sylwetka Waldemara Pawlaka

Prezes Polskiego Stronnictwa Ludowego Waldemar Pawlak urodził się 5.9.1959 r. w Modelu (woj. łódzkie). W 1984 r. ukończył Wydział Samochodów Maszyn Roboczych Politechniki Warszawskiej, uzyskując tytuł inżyniera mechanika. Od 1984 r. prowadzi 17-hektarowe gospodarstwo rolne we wsi Kamionka k. Pacyny. Laureat Olimpiady Wiedzy Technicznej, i miejsce w grupie mechaniczno-budowlanej (1979 r.).

W 1985 r. wstąpił do ZSL. Na Nadzwyczajnym Kongresie PSL w czerwcu 1991 r. oraz na III Kongresie PSL w listopadzie 1992 r. wybrany został prezesem Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Na III Kongresie PSL Waldemar Pawlak powiedział: „Jest czas gospodowania, bo dzisiaj praca i jej owoce decydują o suwerenności państwa. Na tym skupimy więc działalność PSL — stronnictwa ogólnonarodowego, politycznie samodzielnego, budującego zgodę i gospodarkę”. Myśl te w W. Pawlak podtrzymywał w czasie spotkań i kampanii wyborczej, a także w ostatnich wystąpieniach na publicznym forum, podkreślając, że jeśli zostanie szefem rządu, problemy gospodarcze znajdą się w centrum jego zainteresowania.

Na IX Krajowym Zjeździe Związku Ochotniczych Straży Pożarnych w 1992 r. wybrany został prezesem Zarządu Głównego ZOSP.

Od 5 czerwca do 10 lipca 1992 r. przez 33 dni był prezesem Rady Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej.

Posel na Sejm RP X i I kadencji. W Sejmie X kadencji był sekretarzem Sejmu, członkiem prezydium Klubu Poselskiego PSL, wiceprzewodniczącym Komisji Samorządu Terytorialnego oraz członkiem Komisji Polityki Gospodarczej, Budżetu i Finansów. Pełnił i pełni funkcje przewodniczącego Klubu Parlamentarnego PSL.

Żona — Elżbieta, troje dzieci: 8-letnia Lidia, 5-letni Robert i 2-letni Maciej.

Waldemar Pawlak interesuje się rolnictwem, gospodarką żywnościową, polityką gospodarczą, finansami, filozofią, informatyką i komputerami.

ROSJA

Gorbaczow nie wystartuje w wyborach prezydenckich

Michaił Gorbaczow nie będzie kandydował w wyborach prezydenckich w Rosji w czerwcu przyszłego roku — podała w niedzielę wieczorem z Bonn agencja Reutersa, powołując się na wywiad eks-prezydenta ZSRR dla poniedziałkowego „Die Welt”.

W wywiadzie, który ma się ukazać w niemieckim dzienniku „Die Welt” w poniedziałek, Gorbaczow oświadczył jednak, iż poważnie myśli o wznowieniu działalności politycznej. Miał go do tego skłonić krwawe wydarzenia w Moskwie z 3 i 4 października, kiedy siły wierne prezydentowi Borysowi Jelowyni starły się ze zwolennikami rozwiązanej przez Jelowynę parlamentu.

„Nawet jeśli nie będę kandydował (w wyborach prezydenckich), to możliwe jest, że podejmę działalność polityczną” — powiedział Gorbaczow. Przewodzący byłego ZSRR skrytykował Jelowynę za zamknięcie kilku opozycyjnych wobec prezydenta Rosji gazet.

Jawliński: Rosji potrzebna jest mądra opozycja

Znany rosyjski ekonomista Grigorij Jawliński jest zdania, że Rosja potrzebuje koalicji partii umiarkowanych, która byłaby w opozycji do proprezydenckiego bloku „Wybór Rosji”, uważanego za faworyta grudniowych wyborów parlamentarnych.

W wywiadzie dla niedzielnego programu telewizyjnego Jawliński stwierdził, że w Rosji istnieje blok partynio-rządowy, który w warunkach władzy autorytarnej ma szczególną pozycję w społeczeństwie.

Jawlińskiego popierają takie ugrupowania, jak Związek Chrześcijańsko-Demokratyczny, Partia Socjaldemokratyczna czy Partia Republikańska. Uważa się, że mogłyby być poważnym rywalem prezydenta Borysa Jelowyny w przyszłorocznych wyborach prezydenckich.

W Tatarstanie nie będą rozpędzać rad

Prezydent wchodzącego w skład Federacji Rosyjskiej Tatarstanu Minnie Szajmijew oświadczył w niedzielę wieczorem w programie telewizyjnym „Jug”, że w jego kraju nikt nie ma zamiaru „rozpędzać rad” i „nie będzie żadnego zakazu samorządowania”.

Prezydent Rosji Borys Jelowin nakazał po stiumieniu moskiewskiej rebelii i początku października przeprowadzenie wyborów do władz lokalnych w całej Federacji Rosyjskiej równocześnie z grudniowymi wyborami parlamentarnymi. Zarządził także podporządkowanie lokalnych władz ustawodawczych władzom administracyjnym.

Agencja TASS pisze w poniedziałek z Kazania, że tego dnia rozpocznie się sesja parlamentu Tatarstanu, której głównym tematem ma być referendum o przynależności do republiki. Tatarstan dąży do uzyskania maksymalnej niezależności od Moskwy.

W Moskwie przestał obowiązywać stan wyjątkowy

Od godziny 4 rano w poniedziałek przestał obowiązywać w Moskwie stan wyjątkowy i godzina policyjna. TASS pisze, że mimo zniszczenia znacznych rygorów, Moskwa będzie dalej patrolowana przez wzmożone siły porządkowe.

Szef Państwowego Zarządu Prawnego Rosji Aleksander Kotienkow powiedział, że działania agencji TASS, że wzmożenie ochrony porządku publicznego, tym bardziej ograniczało praw obywatelskich, a przede wszystkim praw wyborczych, tym bardziej, że rozpoczęła się już kampania przed wyborami parlamentarnymi.

Nie podano, czy zostanie przywrócono swobodny wstęp do stolicy Rosji dla nie-moskwiain.

Zapowiedź oficjalnego protestu Tokio

Premier Japonii Morihiro Hosokawa zapowiedział w poniedziałek, iż potwierdzona zostanie informacja o zatopieniu w Morzu Japońskim rzeszki odpadów jądrowych, rząd w Tokio zgłosi oficjalny protest w tej sprawie.

Hosokawa wyraził ubolewanie z powodu incydentu, podkreślając, że w tym czasie Japonia nie została wcześniej poinformowana przez Rosję o zatopieniu.

Rosyjskie ministerstwo ds. środowiska w niedzielę wieczorem, powołując się na fakt zatopienia w Morzu Japońskim (190 km od Władywostoku) 158 ton japońskich wysokich odpadów jądrowych, zaznaczył, że w tym czasie tygodnie przed faktem o akcji poinformowano Międzynarodową Agencję Energii Atomowej o zatopione odpady nie grożą katastrofą ekologiczną.

KALEJDOSKOP AKTUALNOŚCI

POSIEDZENIE PREZYDIUM ZGROMADZENIA BAŁTYCKIEGO

15 października w Tallinie odbyło się posiedzenie Prezydium Zgromadzenia Bałtyckiego. Uczestniczyli w nim delegacje Estonii, pod kierownictwem przewodniczącego Zgromadzenia Państwowego Estonii U. Nügi, delegacja Łotwy, pod kierownictwem posła Sejmu G. Mejerovica oraz delegacja Litwy, z zastępcą przewodniczącego Sejmu E. Bičkuskasem.

Na przewodniczącym Prezydium Zgromadzenia Bałtyckiego wybrano U. Nügi, na zastępcę — G. Mejerovica i E. Bičkuskas.

Nu posiedzeniu omówiono porządek dnia sesji Zgromadzenia Bałtyckiego, na którym odbędzie 28-31 października br. w Tallinie. Omówiono projekt regulaminu Zgromadzenia Bałtyckiego, który omówi się na sesji.

Wszystkie trzy delegacje podkreśliły, że należy tworzyć radę ministrów państw bałtyckich. Z tą propozycją postanowiono zwrócić się do rządów swych państw.

WENEZUELCZYCY PRZYBYWAJĄ NA LITWĘ

Ambasada republiki Litewskiej w Wenezueli informuje, że kierownictwo państwowej spółki naftowej PDVSA (Petroles de Venezuela) przyjęło propozycję ambasadora Republiki Litewskiej Vytautas A. Dambrawy przybycia na Litwę i rozpoczęcia negocjacji w kwestii ewentualnej współpracy w założeniu wspólnego przedsiębiorstwa na Litwie. Przedstawiciele spółki przybędą na Litwę 20 października. Litwa jest pierwszym państwem w Europie, do którego wysłała się delegacja PDVSA.

Zgodnie z proponowanym projektem, firma zaopatrywałaby wystarczającą Litwę w ropę oraz troszczyłaby się o zarządzanie rafinerią w Możejkach i o handel produktami naftowymi.

ZACZEŁO DZIAŁAĆ LOTNISKO W ZOKNIAI

Jak podaje ELTA, 15 października otwarto lotnisko Zokniai w Szawlach. Po raz pierwszy przylatują do samolotu JAK-42 należący do „Lietuvos Avialinijos”. Pierwszymi pasażerami i misie chmury spowodowały, że podróż pierwszych pasażerów — pilotów Litwy i dziennikarzy z Wilna do Zokniai zamiast 25 minut trwała 1 godz. 15 min. Zastępcą kłak kregów nad Szawłami, załoga samolotu (piloci Eduardas Stonys i Valerij Grigorowicz) szczęśliwie wylądowała.

Lotnisko w Zokniai specjaliści zagraniczni ocenili na 1,5 mld dolarów USA. Nie ma tu jednak portu lotniczego, nie ma odpowiednich urządzeń. Dawniej planowane są urządzenia poprzedni właściciele lotniska wywieźli. Obecnie Zokniai ma dwóch gospodarzy — samorząd Szawel i Ministerstwo Ochrony Kraju.

O CERTYFIKOWANIU TOWARÓW EKSPORTOWANYCH DO ROSJI

Litewska Służba Standardyzacji poinformowała ELTA, że na mocy obowiązujących w Rosji ustaw, od 1 stycznia 1994 r. na poszczególne towary wwożone do Federacji Rosyjskiej żąda się posiadania dokumentów, potwierdzających ich nieszkodliwość: certyfikatów lub zaświadczeń o posiadaniu na towar certyfikatów wydanych przez inne państwo i uznawanych w Rosji.

Na Litwie obecnie tworzy się system certyfikowania produkcji, przygotowano uzgodnionym podstawowe dokumenty systemu.

Lata towarów wwożonych do Federacji Rosyjskiej, których nieszkodliwość na był potwierdzona, jest bardzo rozległa. Wytwórcy chcą wiedzieć, czy eksportowany towar jest na tej liście, powinni się zwracać do Litewskiej Służby Standardyzacji (tel. 22-49-55).

Na razie na Litwie można certyfikować tylko jedną grupę wyrobów — wyroby Elektrotechniczne. Można to uczynić w Wileńskim Centrum Certyfikacji Wyrobów Elektrotechnicznych.

NADAL OSTRO WOKOŁ „RESPUBLIKI”

W piątkową noc ktoś wybił boczne szyby redakcyjnej woli, ale nie ukradł czegoś.

Tym samym dniu ktoś przeciął system hamulcowy żużli, którym jeździ redaktor naczelny „Respubliki”, co o mało nie stało się powodem awarii w Wilnie.

TOWARZYSTWO MEDYCZNE ŻYDÓW

17 października w Wilnie odbyło się założycielskie zebranie Litewskiego Towarzystwa Medycznego Żydów. Nową organizację postanowiono nazwać imieniem wielkiego lekarza wileńskiego, w literaturze znanego jako „doktor Ojbol”, — Chaima Szabada. Na przewodniczącą towarzystwa wybrano profesora doktora Chaima Kibarskiego, który przed paroma dniami podczas gościnny w Izraelu odwiedził wie 90-lecie.

ZAŁOŻONO GIEŁDĘ MIĘDZYBANKOWĄ

Na Litwie założono już giełdę międzybankową, ale pierwsza transakcja giełdy odbyła się we czwartek lub w przyszły wtorek. Jak mówi p.o. głównego brokera giełdy Dr. D. Dzindzietis, odpowiedzialny za tworzenie giełdy, jej statut zatwierdził 7 października, obecnie zatrudnia się nowych ludzi, jednak handel nie rozpoczął się z powodu określonych przyczyn organizacyjnych.

Do transakcji handlowych będzie miało prawo 13 banków komercyjnych, na których generalne licencje do wykonywania operacji walutowych, czy na wólp Litewski bank (Oszczędności, Rolny oraz Państwowy Komercyjny) oraz Bank Litewski.

Pracowano na giełdzie będzie się odbywał handel wyłącznie dolarami USA i rublami niemieckimi (najmniejsza proponowana suma 10 tys. USD lub 10 tys. litów, w przypadku — bez ograniczenia), kolejna waluta, którą będzie się handlowało na giełdzie — to rubel rosyjski.

NA AE USTERKI USUNIĘTO

16 października o godz. 15 podczas sprawdzania działającego bloku siłowni w jednym z pomieszczeń urządzeń turbinowych personel zauważył, że temperatura jest za niskiego ciśnienia. 17 października o godz. 11 specjaliści EA zidentyfikowali usterkę. Warunki bezpieczeństwa nie zostały naruszone, to promieniowania w pomieszczeniu nie uległo zmianie.

Pracownicy działu fachowy i natychmiast, dlatego nie trzeba było zatrzymywać pracy przyrządów podaż energii elektrycznej.

MINISTER ZAMIERZA ZŁOŻYĆ REZYGNACJĘ?

W najbliższych, bliskich rządowi źródeł dowiedziano się, że minister opieki społecznej Teodora Medaiskis zamierza złożyć rezygnację.

W kwestii polityki społecznej. Minister nie potwierdził agencji ELTA, że nie zamierza „W tej chwili w ogóle tego nie komentuję” — dodał Teodora Medaiskis.

Na podstawie doniesień agencji informacyjnych, radia, prasy i własnych przygotowała Krystyna ADAMOWICZ

Nowy przewodniczący Konferencji Biskupów Litwy

ELTA informuje, że 15 października na nowego przewodniczącego Konferencji Biskupów Litwy wybrano arcybiskupa wileńskiego Audrysą Juozasą Bačkisa. Kardynał Vincentas Sladkevicius, prawie przez pięć i pół lat stojący na czele Kościoła katolickiego Litwy, podczas wizyty w Watykanie przed paroma tygodniami złożył rezygnację. Papież Jan Paweł II przyjął rezygnację 73-letniego kardynała.

Arcybiskup A. J. Bačkis w piątek w Kownie podczas Konferencji Biskupów Litwy zgodnie ze statutem konferencji został wybrany w tajnym głosowaniu. W głosowaniu wzięło udział 8 członków Konferencji Biskupów Litwy.

A. J. Bačkis urodził się 11 lutego 1937 r. w Kownie. W 1954

r. ukończył szkołę średnią w Pa. ryżu i wstąpił do seminarium duchownego St. Sulpice. W 1961 r. został wysłany na księdza. W latach 1962–1964 studiował na Pontificia Academia Ecclesastica, w roku 1964 na Uniwersytecie Laterańskim obronił doktorat z prawa kościelnego. Pracował w nuncjaturach apostolskich na Filipinach, na Kostaryce, w Turcji, Nigerii, w 1973 r. został przeniesiony do Watykanu. Zanim został arcybiskupem wileńskim 24 grudnia 1991 r., był pronuncjuszem Watykanu w Holandii. A. J. Bačkis uczestniczył w litewskim ruchu narodowym — ateistycznym, skautów, Wspólnocie Litewskiej.

SPOTKANIE ALGIRDASA BRAZAUSKASA Z KIEROWNICTWEM PARTII POLITYCZNYCH

WILNO (ELTA). 15 października Algirdas Brazauskas spotkał się z kierownictwem partii politycznych. W rozmowie omówiono strategię Litwy względem NATO w ogólnym kontekście bezpieczeństwa narodowego.

Na spotkaniu wysłuchano stanowiska partii politycznych, ministra spraw zagranicznych w kwestii rozwijania współpracy z NATO. Mówiono także o perspektywach innych krajów bałtyckich, omówiono praktyczne kroki i możliwość uniknięcia błędów.

Podsumowując dyskusję prezydent powiedział, że stopniowe integrowanie się Litwy do NATO mogłoby się stać gwarancją realnego bezpieczeństwa narodowego. Sojusz NATO ocenia się jako gwarancję pokoju, bezpieczeństwa i stabilności w całej Europie. Ta przestrzeń bezpieczeństwa, zdaniem prezydenta, powinna się rozpocząć od zgrupowania 16 państw Północnego Atlantyku i stopniowo objąć inne kraje.

Prezydent i niektórzy inni uczestnicy spotkania zwątpili, czy publiczne oświadczenie o zamiarach Litwy wstąpienia do NATO obecnie przyspieszyłoby proces integracji i byłoby korzystne dla Litwy.

Podczas spotkania wyrażono nadzieję, że w styczniu 1994 roku podczas szczytu NATO ogłoszą się nową politykę NATO na świecie po zakończeniu zimnej wojny oraz perspektywy rozwoju tego sojuszu.

Zapraszamy na wystawę do Rudominy!

W ramach współpracy między rejonem wileńskim a województwem suwalskim w dniach 20–23 października br., na terenie Wileńskiej Fabryki Drobu (w Rudominie) będzie czynna wystawa drobnostawowego sprzętu rolniczego i maszyn do przetworstwa produktów rolnych, stosowanych na fermach, w gospodarstwach indywidualnych i spółkach. W wystawie weźmie udział około 10 firm z Litwy i około 15 firm z Polski. Poniżej zamieszczamy program wystawy:

20 PAŹDZIERNIKA, godz. 11 — otwarcie wystawy; 11–17 — zwiedzanie ekspozycji; 12 — występy zespołów „Rudomianka”, „Zgoda”; 14 — prelekcja „Uprawa roślin jagodowych” (Skjerniewice, w dużej sali fabryki drobiu);

21 PAŹDZIERNIKA, godz. 11–17 — zwiedzanie wystawy; 12 — występy kapeli z Bujwidziszek; 14 — prelekcja „Uprawa wsi, śliw i jabłoni” (Skjerniewice);

22 PAŹDZIERNIKA, godz. 11–17 — zwiedzanie wystawy; 12 — występy „Kapeli Kaziuka Wileńskiego” z Mickun i Wincuka radiowego; 14 — prelekcja „Mechanizacja sortowania i pakowania owoców, warzyw” (Holandia);

23 PAŹDZIERNIKA, godz. 11–13 — zwiedzanie wystawy; 13–15 — występy zespołu żeńskiego z Mariampola; 15 — ogłoszenie wyników konkursu o najlepsze gospodarstwo w rejonie wileńskim i wręczenie nagród zwycięzcom, zamknięcie wystawy.

Serdecznie zapraszamy wszystkich rolników rejonu, spółki rolne oraz wytwórców maszyn rolniczych na wystawę do Rudominy.

Komitet organizacyjny wystawy

Studium Kultury Polskiej zaprasza

25 września słuchacze Studium Kultury Polskiej w Wilnie, które zorganizował Białostocki Oddział „Wspólnoty Polskiej”, otrzymali z rąk ambasadora Jana Władysława dyplomy wraz z książką Barbary Wachowicz (z własnoręczną dedykacją pisarki).

Informujemy nauczycieli szkół i przedkiosk, studentów kierunków pedagogicznych, iż obecnie trwa zapis na następne studium

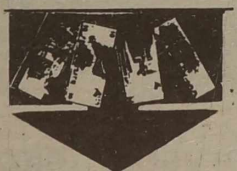
kulturalno — oświatowe o kierunku „Reżyseria teatru dziecięcego”. A więc — teatr lalek, inscenizacja bajek, widowiska, montaż, estrada dziecięca.

Zajęcia będą się odbywały w soboty i niedziele (wykładowcy z Polski), co 3 tygodnie.

Chętni proszeni są zwracać się do 25 października do Polskiej Macierzy Szkolnej (tel. 69-01-43).

Inf. pl.

KURS WALUT

„Litimpex bankas”
„Vilniaus bankas”
„Lietuvos verslas”
„Senamiesčio bankas”
„Taupomasis bankas”
„Aurabankas”

Dziś w bankach litewskich

dolar amerykański		marka niemiecka		rubel rosyjski (za 100)	
skup	sprzedaż	skup	sprzedaż	skup	sprzedaż
3,90	4,08	2,40	2,55	0,27	0,33
3,95	4,10	2,40	2,53	0,20	0,36
3,96	4,10	2,42	2,53	0,20	0,40
4,00	4,16	2,43	2,56	0,21	0,37
3,96	4,08	2,43	2,53	0,28	0,33
3,98	4,15	2,42	2,58	0,24	0,35

Wczoraj w Narodowym Banku Polskim

	Skup	Sprzedaż		
Frank francuski	3415	3555	Marka niemiecka	12105
			Dolar amerykański	10390
			Funt brytyjski	20590
			Frank szwajcarski	13720
				12599
				20390
				30806
				14280

Jak przetrwać okres bezrobocia?

Głównym dokumentem między państwowym, broniącym praw człowieka jest Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne NZ 10 grudnia 1948 r. Zakłada ona obronę praw i wolności człowieka na skali międzynarodowej. Na jej podstawie zawarto 20 międzynarodowych konwencji. Głównymi z nich są Międzynarodowy Pakt Praw Ekonomicznych, Społecznych i Kulturalnych, Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych oraz protokół fakultatywny tego paktu. 12 marca 1991 r. Litwa przyłączyła się do powyższych dokumentów i została uczestniczką paktu. Przyłączenie się Litwy do tych paktów oraz ratyfikacji tych dokumentów ułatwiły jej wstąpienie do Rady Europy. 14 maja br., Litwa, w związku z tym, że stała się członkiem Rady Europy, będzie musiała ratyfikować konwencje Rady Europy i dostosować swe ustawy do europejskich standardów. Po ratyfikacji europejskiej karty społecznej będzie musiała przyznać prawo pracowników do takiego wynagrodzenia, które może zapewnić im oraz ich rodzinom odpowiednią stopę życiową (punkt 1 art. 4). A tymczasem reglamentujące zarobki mieszkańców Litwy ustawy o wynagrodzeniu za pracę oraz gwarancji dochodów ludności zapewniają około 80 proc. mieszkańcom republiki jedynie egzystencję, nie zaś odpowiednią stopę życiową. A ponieważ w warunkach gospodarki rynkowej nikomu się nie zapewnia zachowania stanowiska pracy, to w razie bezrobocia, które obecnie obejmuje 1,5 proc. osób zdolnych do pracy, znaczna ich część z miejsca trafia w sytuację nie do pozazdroszczenia. A zwłaszcza, że i człowiekowi pracującemu nie jest dziś łatwo przżyć.

Stawem do potencjalnej możliwości bezrobocia ciąży z nas powinność zachowania sposobu nie tylko psychologicznego, ale też materialnego, czyli finansowego. Nie ulega wątpliwości, że znikoma tylko część mieszkańców

republiki może temu sprostać. Otóż robotnikowi w USA, na całonocnym wyżywienie wystarczy przepracować godzinę, czyli na żywność wystarczy już 10 proc. wynagrodzenia. Niewiele więcej na żywność wydaje się też w Kanadzie (12 proc.), Anglii (13 proc.), Islandii i Japonii (15 proc.), Finlandii (17,5 proc.) itp. Natomiast na Litwie z sumy wydatków konsumpcyjnych artykuły spożywcze pochłaniają około 70 proc.

Na początku bieżącego dziesięciolecia robotnik, zatrudniony w przemyśle Niemiec zarabiał w ciągu godziny roboczej około 38 marek, w Norwegii — około 33 DM, w Szwecji, Anglii i USA — ponad 24 DM, a dziś na Litwie przeciętne godzinne wynagrodzenie za pracę stanowi zaledwie 1,1 Lt, czyli 0,41 DM (według obliczeń zgodnie z kursem ustalonym przez Litewski Bank Oszczędnościowy we wrześniu br.). Słowem, przy takich zarobkach trudno, a praktycznie niemożliwe jest nieco zaoszczędzić, aby przeżyć średni okres bezrobocia. Człowiekowi pracującemu, żyjącemu z poborów, trudno jest regularnie oszczędzać. Należy jednak zrozumieć, że zapewnienie przyszłości każdego z nas w znacznym stopniu zależy od posiadanych oszczędności. Tylko one zapewniają nam psychologiczny spokój i umożliwiają spokojną ocenę osobistego niepewności. Obecnie w republice mamy ponad 1,9 mln wkladów. Największe wkłady — powyżej 10 tys. rubli na dzień 26 lutego 1991 r. stanowiły 4,15 proc. ogółu wkladów. Zgodnie z zatwierdzonym przez rząd trybem indeksacji, na skompensowanie takich wkladów potrzeba 500 mln litów (przeciętnie kompensacja jednego wkładu wynosi 263,1 Lt). Natomiast przeciętny wkład na dzień 1 lipca br. wynosił 58,6 Lt. Tymczasem doradcy finansowi twierdzą, że za każdą rodzinę powinno przypadać trzymiesięczne wynagrodzenie (w lipcu br. średnia obliczonego wynagrodzenia osoby pracującej wynosiła 191 Lt), a jeszcze lepiej

GOSPODARKA

szściomiesięczne, aby w razie trudności finansowych można było jakoś zaradzić bez większych trudności.

Z uwagi na to, że średni okres bezrobocia osoby niepracującej trwa do 4 miesięcy, przy 23,7 proc. zatrudnienia bezrobotnych w republice i że według danych Ministerstwa Opieki Społecznej w lipcu br. minimum utrzymania stanowiło 57,20 Lt (oficjalnie zatwierdzone wówczas przez rząd minimum wynosiło 31 Lt, a od 1 września br. 34 Lt), z czego 46,20 Lt przypadło na zakup żywności (inflacja w sierpniu na porównaniu z lipcem wzrosła o 0,9 proc.) śmiało można twierdzić, że większość mieszkańców Litwy w razie bezrobocia (przeciętny zasiłek z tytułu bezrobocia — 29 Lt), już po upływie pół miesiąca nie będzie miała środków na wyżywienie. Taka jest arytmetyka dzisiejszych realiów.

Można zaprzeczyć, że przeciętne znaczne oszczędności przechowywane są w postaci wkladów, że zostały opracowane posunięcia i kierunki realizacji rządowego programu ekonomicznego, że żyjemy w wyjątkowych warunkach przejścia od gospodarki planowo-nakazowej do mechanizmu rynkowego, niemniej ignorowanie oficjalnej statystyki rozwoju gospodarczego i społecznego jest zbyt śmiałe. Współczynnik, wskazujący na to, iż 10 proc. najbogatszych ludzi jest 9,7 razy lepiej zaopatrzonych finansowo niż 10 proc. najbiedniejszych, zmusza poważnie zastanowić się przede wszystkim tych, od których polityki zależy stabilność ekonomiczna litewskiej gospodarki i dobrobyt mieszkańców.

Powiedzenie, że ratowanie tonących jest ich sprawą osobistą, zarówno jak i propagowanie liberalizmu ekonomicznego, obecnie neguje jedynie potrzebę istnienia instytucji rządowych. Ich obecność staje się nieuzasadniona tylko dlatego, że większa część społeczeństwa jest syta dzięki pomocy ludzi interesu.

Antanas PETRAUSKAS,
doktor nauk społecznych

NA LITWIE POWSTAJE RYNEK UBEZPIECZENIOWY

Obecnie na Litwie zarejestrowano 32 prywatne spółki ubezpieczeniowe. Równocześnie z byłymi monopolowymi — państwowymi przedsiębiorstwami ubezpieczeniowymi — już trzeci rok działają akcyjne spółki „Drauda”, „Tukana”, „Baltijos Garant”, „Preventa”, „Hermis-Draudimas” oraz inne mniej znane przedsiębiorstwa.

Do końca roku liczba ich może wzrosnąć nawet do 40, jednak realnie działa najwyżej 7-8 spółek — powiedział przewodniczący rady ds. ubezpieczenia Rimas Kleinauskas.

Przyczyną dogorywania większości spółek ubezpieczeniowych jest mały kapitał zakładowy i niewyłączalność klientów. Niektórym z nich trudno jest zgromadzić kapitał zakładowy przekraczający 50 tysięcy litów (dawniej było 10 tys.) w rejonie, 30 tys. — na całej Litwie. W razie braku takiego kapitału może być odebrana licencja umożliwiająca działalność ubezpieczeniową. Ogólnie rzecz biorąc, zdaniem Rimas Kleinauskasa, kapitał zakładowy spółek ubezpieczeniowych nie powinien być mniejszy niż banków. Jako że i ryzyko nie jest mniejsze, a może nawet większe.

Obecnie kapitał zakładowy banków na Litwie powinien stanowić co najmniej 5 milionów litów.

Na razie większość potencjalnych klientów spółek ubezpieczeniowych na Litwie nie rozumie znaczenia inwestycji dla tej dziedziny. Przy dalszym rozwoju rynku finansowego usługi te powinny stać się konieczne dla każdego.

Najwięcej spółek ubezpieczeniowych powstało w Wilnie — wraz z państwowym przedsiębiorstwem ubezpieczeniowym — 20, w Kownie — 6, w Kłajpedzie — 3, Szawlach, Poniewieżu, Ollcie i Trokach po jednej.

Prawie wszystkie bardziej znane spółki mają w dużych miastach Litwy swe filie.

Litewsko-niemieckie przedsiębiorstwo ubezpieczeniowe „Drauda” ma wspólne przedsiębiorstwo w Rydze, Mińsku i Kaliningradzie. Niedawno na Litwie zarejestrowano jeszcze jedną

wspólną spółkę litewsko-brytyjską „Baltic Insurance Group”, która realnie działalności ubezpieczeniowej jeszcze nie podjęła. Na razie jedynym przedsiębiorstwem ubezpieczeniowym z kapitałem zagranicznym na Litwie jest filia estońskiego „Balt Kindlustusselts-Bico”.

Prawie wszystkie tego rodzaju spółki proponują swym klientom najpopularniejsze obecnie rodzaje usług — dla kierowców środków transportowych ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (zieloną kartę) i ubezpieczenie zdrowia wyjeżdżającym za granicę. Przy zdrowej konkurencji spółki człowiek naprawę ma z czego wybierać.

Tradycyjne ubezpieczenia mienia, osób i życia — także na liście wielu spółek ubezpieczeniowych. Różnią się tylko warunkami. Każda spółka ubezpieczeniowa bada rynek, szuka własnej drogi, próbuje specjalizacji.

Taka spółka jak „Hermis-Draudimas” prócz innych rodzajów ubezpieczenia zajmuje się ubezpieczaniem przedsiębiorców — ubezpiecza kredyt bankowy.

W czołówce litewskich spółek ubezpieczeniowych jest „Drauda”. Jej kapitał zakładowy przekracza 2 miliony litów. 80 proc. akcji przedsiębiorstwa należy do niemieckiego koncernu ubezpieczeniowego „Alla Leipzig”. Najpotężniejsi inwestorzy zagraniczni na Litwie — to klienci przedsiębiorstwa „Drauda”.

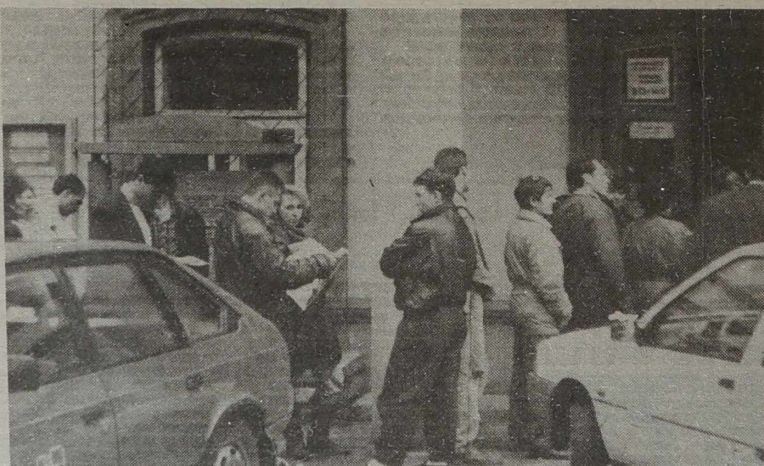
Obecnie najwyraźniej specjalizuje się „Preventa”. Orientuje się na ubezpieczenia zdrowia i socjalne. Spółka proponuje ubezpieczenie wydatków na leczenie — klientowi kompensuje się ich 70 proc. Opłaca się usługi lekarskie i 50 proc. wartości nabytych leków. Dokonuje także ubezpieczenia emerytur (niezależnie od SODRY), takich rodzajów ubezpieczeń, jak „posag dla dzieci”, „srebrne wesela”, przed ryzykiem zakażenia się AIDS.

Na rynku ubezpieczeniowym zjawiają się wciąż nowe nazwy — „Sveik-uoliai”, „Lindra”, „Mūsų senoliai” i in.

Dziś oferty przekraczają popyt. A jak będzie jutro?

Na rynku gariunajskim więcej jest młodzieży niż na Wileńskiej Giełdzie Pracy. Ale nie wszyscy mają chęć, czy możliwości zajmować się kupowaniem. Więc są zmuszeni spędzać sporo czasu w kolejce, aby zarejestrować się na giełdzie.

Fot. Bronisława Kondratowicz

Czechy mogą stać się „tygrysem” ekonomicznym

Bank Austrii twierdzi, że Czechy mają możliwość przekształcenia się w „tygrysa” ekonomicznego, podobnie jak Korea Południowa, Tajwan, Hong Kong i Singapur.

W tym kraju procent bezrobocia jest niski, inflacja niewielka, a prywatyzacja odbywa się w szybkim tempie, dlatego Republika Czech przez długi okres przodowała wśród krajów Europy Wschodniej, urzeczywistniając reformy.

Czechy nie są pierwszym w Europie Wschodniej krajem, który zaczął pomyśleć o wyodrębnieniu się z upadku — ekonomika Polski zaczęła się z niego wygryzać już w 1992 r.

Przewidywania rządu Czech, że w 1993 r. procent ogólnego produktu wzrośnie do 2,6 jest nabyt optymistyczny. Zdaniem bankierów austriackich, w przyszłym roku ekonomika Czech może doznać niewielkiego obniżenia poziomu.

„Na dzień ten znalazły w 1993 r.” — głosi komunikat banku o krajach Europy Wschodniej — „Gdy tylko w ekonomice krajów Europy Zachodniej nastąpi poprawa, Czechy będą mogły rozwijać swój eksport”.

Uważa się, że w połowie 1994 r. kończące się etapem prywatyzacji zamknięcie drogi, braku zaufania i zachęci do inwestycji.

„Gdyby nawet Czechy nie stały się nowym „tygrysem” ekonomicznym, od roku 1995 lub 1996 tempo ich rozwoju może 2-3-krotnie przekraczać normy najpotężniejszych krajów Europy Zachodniej” — mówi się w komunikacie.

Czechy mają tę samą przewagę, co i cztery tygrysy Azji, których gospodarki szybko rozwinęły: tania siła robocza oraz wymuszony eksport.

„Jako że kurs korony jest bardzo niski, siła robocza w Czechach, w porównaniu ze standardami międzynarodowymi jest nadzwyczaj tania” — mówi ekonomista Hans Holzhaecker.

Wykwalifikowani czescy robotnicy, zatrudnieni w zakładzie w Mlada

Boleslava, „Volkswagen-Skoda” otrzymują mniej niż jedną dziesiątą płacy robotników z głównego zakładu „Volkswagen”, w Wolfsburgu, znajdującym się 200 kilometrów stąd, w Niemczech.

Według wysokości zarobków i wydajności pracy Czechy już przypominają takie „tygrysy”, jak Tajlandia i kraje Ameryki Łacińskiej.

Poprawa ekonomiczna przyczyniła się do wzrostu płac za pracę, jednak nie osiągnie jeszcze przez wiele lat poziomu Austrii.

Wyniki eksportu Czech już się poprawiły. Plan powszechnej prywatyzacji pomyślnie urzeczywistnia

się na zasadach inwestycyjnej własności.

„Te dwa czynniki, jak i stabilność polityczna Czech, ułatwiły dynamiczną ekonomikę” — mówi się w komunikacie.

W ciągu 5 pierwszych miesięcy tego roku eksport Czech wzrósł do 3,95 mld dolarów USA, t.j. o 17,7 proc. w porównaniu z takim samym okresem ubiegłego roku.

Jeżeli Czechy urozmaicią produkty eksportowane, co już się czyni, będą mogły spodziewać szybkiego wzrostu kursu korony.

W roku bieżącym wartość eksportu robotów przemysłowych i usług w handlu zagranicznym wzrosła o 10 proc. w porównaniu z tym samym okresem ubiegłego roku.

Zgodnie z planem powszechnej prywatyzacji ludzie należy posiadają akcje z tysiącami spółek.

Nowy tryb rozliczeń za usługi komunalne

Obowiązujący dotychczas tryb rozliczeń za usługi komunalne był niespójny i nie odpowiadał wymaganiom współczesnym. Zgodnie z uchwałą Rady Litewskiej nr 722 z 17 września 1993 r. nowy tryb rozliczeń za usługi komunalne pomieszczeń mieszkalnych i łączności, oraz usług komunalnych i łączności, stosowany dla całego funduszu mieszkaniowego bez względu na przynależność resortową, powinien być wprowadzony we wszystkich miastach i rejonach republiki do 1 stycznia 1994 r. Za usługi komunalne rozliczać się będziemy nie według ogólnych ksiąg rozliczeniowych, jak dotychczas, a na podstawie rachunków nowego wzoru o zatwierdzonej formie, w których będą wyszczególnione wszystkie udzielone usługi, ich ilość, cena i suma. Przedsiębiorstwa i organizacje eksploatujące fundusze mieszkaniowe przy pomocy komputerów będą podawały w rachunku dane dotyczące wyłącznie tych wyświadczonych usług komunalnych, dla których w ustalonym trybie nie są zainstalowane przyrządy ewidencyjne. Osoby mające odpowiednie liczniki, będą same wypełniały stosowne rubryki na podstawie ich wskazań.

Dotychczas zarządy miejskie i rejonowe zatwierdzały taryfy usług gospodarki mieszkaniowej i komunalnych, świadczonych mieszkańcom nie przekraczając ustalonego przez rząd maksymalnych taryf energii cieplnej, energii elektrycznej i in. Taryfy te były stosowane wobec właścicieli i lokatorów pomieszczeń mieszkalnych na terytorium odpowiedniego miasta lub rejonu i ustalane dla wszystkich mieszkańców miasta lub rejonu jednakowo, na podstawie średnich norm zużycia lub ogólnych wydatków.

Rząd Republiki Litewskiej podjął uchwałę (nr 722 z 17 września 1993 r.) ustalającą, że jeżeli w pomieszczeniach mieszkalnych w ustalonym trybie nie zainstalowano odpowiednich przyrządów ewidencyjnych, za usługi komunalne (dostawę wody gorącej i zimnej, kanalizację, gaz, ogrzewanie w okresie sezonu, windę, wywóz śmieci i nieczystości, sprzątnięcie i oświetlenie klatek schodowych oraz piwnic) właściciele i lokatorzy pomieszczeń mieszkalnych będą płacić niezależnie od liczby

mieszkańców, a zależnie od ogólnej (użytecznej) powierzchni mieszkalnej. Jeżeli zainstalowane są liczniki, płacić się na podstawie ich danych i uwzględniając faktyczne wydatki (koszta) każdego domu mieszkalnego. Oznacza to, że wszystkie wydatki konkretnego domu za wyszczególnione usługi komunalne będą dzielone przez ogólną (użyteczną) powierzchnię pomieszczeń mieszkalnych domów. Mnożąc wydatki na jeden metr kwadratowy przez ogólną (użyteczną) powierzchnię mieszkania otrzymamy sumę, jaką trzeba płacić za wszystkie lub poszczególne usługi komunalne. Właściciel każdego domu mieszkalnego, przedsiębiorstwo lub spółka eksploatująca znają wydatki za wyświadczane usługi, otrzymują bowiem rachunki od odpowiednich przedsiębiorstw (wodociągowych, ciepłych i innych przedsiębiorstw komunalnych).

Teraz za wodę, oświetlenie miejsc ogólnego użytku i inne usługi będziemy płacić nie wszyscy jednakowo — suma będzie zależała od tego, ile wody i innych usług zużyją mieszkańcy całego domu (w miastach 84-95 proc. domów ma na wejściach zainstalowane wodomierze i prawie we wszystkich domach są liczniki elektryczne). Na podstawie pisemnego porozumienia wszyscy lokatorzy klatki schodowej lub domu mogą zrzec się usług w zakresie sprzątnięcia klatek schodowych i piwnic (sprzątnięcie z sprzątnięciem pomieszczeń ogólnego użytku wynagrodzenie oblicza się zależnie od sprzątnięcia powierzchni, nie zaś od liczby mieszkańców). Niestety, również na klatkach schodowych domów żarówka elektryczna pali się przez całą noc, niezależnie od liczby mieszkańców. Właściciele sprzątniętych mieszkań nie będą płacić co miesiąc stale jednokrotnej taryfy na eksploatację funduszu mieszkaniowego, a będą płacili tylko za faktyczne wydatki na konserwację budynku i jego systemów inżynierskich, tj. wypróbowanie i przygotowanie systemów ogrzewania do sezonu zimowego, likwidowanie i lokalizowanie awarii systemów inżynierskich i inne wydatki. Taki tryb opłat obowiązuje w krajach skandynawskich i innych.

Ogólna (użyteczna) powierzchnia pomieszczeń mieszkalnych jest wielkością stałą, natomiast liczba mieszkańców jest zmienna. Nasze ustawy nie zabraniają człowiekowi posiadania kilku mieszkań czy domów, więc płacić trzeba będzie za każde, niezależnie od tego, ile mieszka w nim zameldowanych lub tymczasowych lokatorów (dotychczas za usługi płacili lokatorzy zarówno stali, jak i tymczasowi). W ten sposób położy się tamę krętaństwu, bowiem w warunkach, gdy lokatorzy i właściciele pomieszczeń mieszkalnych za korzystanie z usług komunalnych płacą zależnie od liczby mieszkańców, zarządy miejskie i rejonowe borykają się z następującym problemem: lokatorzy, unikając płacenia za drogiej jakości usługi, wymeldowują się z miejsca zamieszkania. W wypadku zmniejszenia liczby lokatorów płacących za usługi komunalne, wzrastają opłaty dla tych, którzy sumiennie podają liczbę mieszkańców i płacą za usługi. Po wprowadzeniu nowego trybu rozliczeń opłaty powinny obniżyć się warunkowo. Po rozpoczęciu płacenia za usługi komunalne zależnie od ogólnej (użytecznej) powierzchni pomieszczeń mieszkalnych drożej będą musieli płacić za usługi komunalne ci, którzy mają obszerniejsze mieszkanie, natomiast rodziny wielodzietne będą płaciły mniej. W republice tylko 8 proc. samotnych osób ma mieszkania więcej niż 3-pokojowe, w tym 2 proc. — czteropokojowe. Średnio rodzina składa się z 3,3 osób, na rodzinę przypada 52,8 metrów kwadratowych powierzchni ogólnej (użytecznej). Jedna lub dwie osoby mieszkające na takiej powierzchni będą płacić za usługi komunalne więcej, natomiast 3 i więcej osób będą płacić mniej.

Po wprowadzeniu uzależnienia opłat za usługi komunalne od powierzchni ogólnej (użytecznej) i uwzględnieniu faktycznych wydatków każdego domu, większy się zainteresowanie w zainstalowaniu przyrządów rejestrujących zużycie wody zimnej i gorącej, gazu, energii cieplnej. Prócz tego zachęci do oszczędzania i kontroli wewnętrznej wody, gazu oraz ciepła. Uchwała Rady Republiki Litewskiej nr 642 z 31 sierpnia 1992 r. ustala, że użytkownicy zasobów energetycznych

(z wyjątkiem przedsiębiorstw), którzy zainstalowali liczniki zużycia energii cieplnej, wody i gazu w 1993 roku, otrzymują tytułem kompensaty 70 proc., w roku 1994 — 60 proc., w roku 1995 — 50 proc. ceny tych przyrządów.

Jak będziemy płacić za ogrzewanie pomieszczeń mieszkalnych w sezonie 1993/1994 r.?

Rząd Republiki Litewskiej uchwałą nr 753 z 7 października 1993 r. ustalił ulgową taryfę mieszkańcom za pomieszczenia mieszkalne, w których nie ma przyrządów ewidencyjnych energii cieplnej w wysokości 0,5 litra za metr kwadratowy ogólnej (użytecznej) powierzchni mieszkaniowej w okresie sezonu ogrzewania, jeżeli zaś zainstalowane są liczniki — to 0,016 litra za kWh ciepła (w okresie sezonu).

Wobec rodzin o niskich zarobkach (dalej — rodzina), mieszkających w pomieszczeniach, mających centralne ogrzewanie, jak też w pomieszczeniach ogrzewanych gazem ziemnym, będzie stosowana kompensata opłaty za ogrzewanie pomieszczeń:

za ogrzewanie normatywnej ogólnej (użytecznej) powierzchni pomieszczeń mieszkalnych albo normatywne zużycie energii cieplnej na ogrzewanie mieszkania rodzina płaci do 15 proc. swych dochodów według ustalonej taryfy ulgowej. Jeżeli na ogrzewanie normatywnej ogólnej (użytecznej) powierzchni albo normatywne zużycie energii cieplnej wydaje się więcej niż 5 proc. dochodów rodziny, to wydatki są kompensowane. Normatywna powierzchnia — to ogólna (użyteczna) powierzchnia nieprzekraczająca (lub równa) 20 m kwadratowych (w domach, mieszkaniach, gdzie mieszka jedna osoba — 36 metrów kwadratowych) na jedną osobę w mieszkaniach, w których nie ma liczników energii cieplnej lub gazomierzy. Normatywne zużycie energii cieplnej — to nie więcej niż 700 kWh na jedną osobę (w domach, mieszkaniach, gdzie mieszka jedna osoba — 1260 kWh) w mieszkaniach, w których zainstalowane są liczniki energii cieplnej.

Przy ustalaniu normatywnej ogólnej (użytecznej) powierzchni mieszkalnej, za której ogrzewanie stosuje się kompensatę, brani są pod uwagę wszyscy mieszkańcy zameldowani w mieszkaniu (domu indywidualnym).

W sprawie kompensowania wydatków za ogrzewanie normatywnej ogólnej (użytecznej) powierzchni pomieszczeń mieszkalnych rodziny powinny zwracać się do przedsiębiorstw lub organizacji, które zawarły umowy z dostawcami ciepła, tj. do eksploatujących pomieszczenia mieszkalne przedsiębiorstw, spółek, spółdzielni itp. lub do przedsiębiorstwa dostarczającego ciepło. Przedsiębiorstwa te po przedłożeniu przez rodziny zaświadczeń o ich dochodach, obliczają wysokość kompensaty opłat

za ogrzewanie pomieszczeń mieszkalnych zgodnie z formularzem ustalonego wzoru.

Jeżeli w zaświadczeniu o dochodach rodziny podani są również członkowie rodziny, którzy nie mieszkają razem z rodziną (nie są zameldowani) w tym domu lub mieszkaniu, to przy ustalaniu normatywnej ogólnej (użytecznej) powierzchni pomieszczeń mieszkalnych oraz przeciętnych dochodów, osób tych nie bierze się pod uwagę.

Gdy w jednym pomieszczeniu mieszkającym mieszka więcej niż jedna rodzina, zaświadczenia o dochodach rodziny przedstawiają te wszystkie rodziny. Ogólne dochody mieszkających wspólnie (zameldowanych) osób w ciągu miesiąca oblicza się sumując średnie dochody przedstawiane w zaświadczeniach członków tych rodzin. W tym przypadku kompensowane są wydatki za ogrzewanie normatywnej ogólnej (użytecznej) powierzchni, jeżeli opłata za ogrzewanie tej powierzchni przekracza 15 proc. sumy dochodów osób mieszkających (zameldowanych) razem.

Jeżeli w jednym pomieszczeniu mieszkającym mieszka więcej niż jedna rodzina i jedna z nich nie ma prawa do kompensaty opłat za ogrzewanie pomieszczeń mieszkalnych, to kompensaty nie przysługują żadnej z mieszkających (zameldowanych) rodzin.

Kompensatę za ogrzewanie pomieszczeń mieszkalnych stosuje się w ustalonym przez rząd Republiki Litewskiej okresie sezonu ogrzewczego 1993-1994. Kompensata ustala się na 3 miesiące, poczynając od tego miesiąca, gdy rodzina zwróciła się w jej sprawie. Po trzech miesiącach rodzina powinna zwracać się ponownie w sprawie kompensaty. Jeżeli po trzech miesiącach rodzina nie rozliczyła się za ogrzewanie pomieszczeń mieszkalnych i usług komunalnych, to dalszej kompensaty nie przysługują.

Rząd Republiki Litewskiej uchwałą nr 721 z 17 września 1993 r. „O cenach w systemie energetycznym RL” ustalił, że dostawca zasobów energetycznych, który uprzedził w terminie 10 dni odbiorcę (mieszkańca), ma prawo całkowicie lub częściowo wyłączyć dostawę wszystkich rodzajów energii, jeżeli odbiorca (mieszkaniec) nie opłacił w czasie chociażby jednego rodzaju energii (gaz, energię cieplną, elektryczność). Sankcji tej nie stosuje się wobec osób potrzebujących opieki społecznej. Przerwaną dostawę energii elektrycznej wznowia się po zlikwidowaniu zadłużenia za wszystkie rodzaje energii oraz pokryciu kosztów jej wyłączenia i włączenia.

Laima DAGIENĖ,
kierowniczka wydziału
ekonomicznego Departamentu
Gospodarki Komunalnej i Usług
przy Ministerstwie Budownictwa i
Urbanistyki

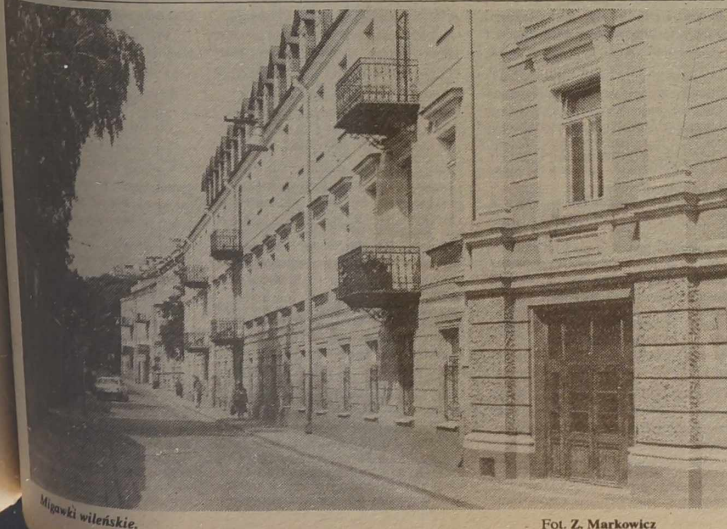
W KOŚCIELE ŚW. DUCHA...

można obejrzeć wystawę fotograficzną o spotkaniu Ojca Św. ze społecznością polską na Litwie.

W lewej nawie świątyni znajdują się próbki zdjęć wykonanych przez fotografa papieża. Pragnący

mieć takie zdjęcia mogą złożyć zamówienia, wpisując na kartce odpowiednie numery, ilość zdjęć i zostawić je w parafialnym kosku. (Codziennie od godz. 17 do 20). Cena jednego zdjęcia — 12 litów.

J. LEWICKI

Miasteczko wileńskie.

Fot. Z. Markowicz

Smutne myśli ze święta jesieni

(Dokończenie ze str. 1)

Wielu wracało z kierzmaszu do domu z pustymi rękami. "Tylko błona polietylenowa miała wzięcie. Też droga, ale wiosną zapewne będzie jeszcze droższa. Każdy zapytany, dlaczego wraca bez zakupu, odpowiadał: droga, nie ma pieniędzy. Jest to problem znany ostatnio dla wielu..."

Przyzwyczajamy się żyć na kredyt. Ale długi, jak wiadomo, trzeba zwracać, chociaż nieraz nie ma z czego. W rejonie jest pod dostatkiem takich przykładów. Chociażby przedsiębiorstwo przeróbki ziarna w Nowych Święcianach. W br. zakupiło zboża dwukrotnie więcej niż w ubiegłym. Niby można się cieszyć, ale nie widać radości na twarzy dyrektora przedsiębiorstwa Edwarda Lisakusa. W celu nabycia wzięli kredyt w banku. A ze zwrotem są problemy, odsetki olbrzymie. Dlatego i mieszkańcy paszowe (sprzedawano je na kierzmaszu) drogo kosztują.

W banku zadłużeni też są chłopi, którzy wzięli ziemię i postanowili hodować bydło, uprawiać zboże. W długach zanurzają się spółki rolnicze. Tegoroczne plony pięknie obrodziły. Ziarno, mięso można byłoby sprzedać. Ale ekonomika rynkowa dyktuje swoje warunki. Zaisniala paradoksalna sytuacja: przy braku produkcji — jej nadprodukcja.

— Gdyby tak wycieczą za granicę — na Białoruś — marzą kierownicy spółek, fermery.

Białoruś ręką sięgnąć. Rejon gra-

nicy z nią na przestrzeni ponad 100 km, lecz wycieczki można tylko przez Jeziorosy lub Miedniki. Na granicy nie ma punktów kwarantanny i urząd celny nie pozwala przejechać.

Niezbędna jest pomoc władz republiki. Rolnika nie można pozostawić samego w morzu problemów i trudności. To niebezpieczne. Wątpliwe, by samodzielnie dał radę dobić do brzozy. Z myślą o tym na święto do rejonu zaproszono gości. Przybyli prezydent Algirdas Brazauskas, przewodniczący Sejmu Česlovas Juršėnas, minister rolnictwa Rimantas Karazija oraz inni dostojni goście. Uczestniczyli oni w sadzeniu dąbków pod górą Perkunasa, przybyli na kierzmasz, spotkali się z deputowanymi Rady rejonowej, z mieszkańcami Nowych Święcian w przestronnej sali ośrodka kultury.

Zebrało się wielu ludzi. Stali nawet w przejściach. Goście opowiedzieli o pracy Sejmu, o sytuacji w republice, odpowiedzieli na pytania i repliki z sali. Nikt nie wyciągnął nas z dołu kryzysu. Trzeba liczyć na własne siły — takie były wnioski wystąpienia. Ludzie narzekali na zwłanie ze zwrotem ziemi, na to, że faktycznie przepadły oszczędności, które staruszkowie ciułałi po kopie na własny pogrzeb, że sprzyrzyło się gadanie o mafii i korupcji, coraz bardziej panoszących się z każdym dniem. Ogólny nastrój nie był optymistyczny. Co prawda, koncertujący artyści starali się go naprawić. I zdaje się, że to się udało...

Nikolaj NIEZAMOW

Samochód mego marzenia

We środę w Wileńskiej Hali Sportu otwiera się międzynarodowa wystawa „AutoBalt-93”, w której wezmą udział najbardziej znane na świecie firmy produkujące samochody. Z tej to okazji „Volvo”, szwedzka firma produkcji samochodów osobowych i ciężarowych, silników do okrętów i samolotów zorganizowała w hotelu „Villon” prezentację dla dziennikarzy swych najnowocześniejszych wyrobów, samochodów osobowych, które będą produkowane w przyszłym roku. Były to wozy klasy 900, 800 i 400...

Co tam mówić — wozy są naprawdę piękne. I jak twierdził generalny menedżer na państwa bałtyckie pan Kjell Lantz, są przeznaczone dla rodzin. I nie tylko piękne, ale i szybkie... Prędkością nie ustępują wozom sportowym: szybkość do 250 km na godzinę, 100 km osiągają za 7 sekund! Natomiast jakością, bezpieczeństwem, czystością ekologiczną produkują — są to główne zalety produktu firmy.

Być w Rzymie i nie widzieć papię — absurd.

Zatem i gospodarze prezentacji pozwolili braci dziennikarskiej zasiąść przy kierownicach nowych maszyn. Mogliśmy

przejechać się drogami Litwy, ile kto pragnął.

Co prawda, nie wszystkim to wyszło na dobre: kolega z Kowna roztrząsał nowe „Volvo” o przydrożny słup!

— Maszyna do naprawy się nadaje — tak zadecydowali jej właściciele, a kierowca został bez szwanku.

— To jest jeszcze jeden dowód, iż firma troszczy się o bezpieczeństwo pasażerów i kierowców — powiedział pan Kjell Lantz.

Firma troszczy się nie tylko o bezpieczeństwo — gwarantuje ona, że samochód nie ulegnie korozji do 40 lat. Czyli jest to wóz całego życia.

I na koniec chyba najbardziej ciekawe dla Czytelnika pytanie: ile kosztuje to cacko? Jak na warunki szwedzkie — niedrogo. Bowiem jak zapewniał pan Lantz, ich produkcja jest tańsza niż innych firm: w zależności od modelu, wyposażenia można nabyć za 20-25 tys. USD.

Ja osobiście chyba tej marki samochodu nie nabędę. Przy moich zarobkach, wylączając inne wydatki musiałbym na nie pracować ponad 80 lat...

Zygmunt WIRPSZA
NA ZDJĘCIU: „Volvo” — 950 GL

WRACAJĄC DO TEMATU Gazeta państwowa broni kolaborantów, tchórzliwych sadystów

12.10.1993 r. „K.W.” opublikował artykuł „O sądzie społecznym nad AK”. Szkoda, że po długotrwałym hołdzie AK „K.W.” zeznania aż 10 (nie zaś 4) świadków potraktował jako coś

niegodnego uwagi i udaje głupka: „czy te „kury” były rzeczywiście orłami”, „nikt ze świadków nie potrafił powiedzieć, czy to była Armia Krajowa” itd. (...) „K.W.” proponuje prze-

drukować artykuły z „Lietuvos aidas”, „Lietuvos rytas” z 09.10.1993 lub z „Tiesis” 12.10.1993 o sądzie społecznym nad AK.

Kazimieras GARŠVA

OD REDAKCJI: Przypnać należy, że p. K. Garšva jest bardzo wnikliwym Czytelnikiem „K.W.”. W sprawozdaniu autorstwa L. Komaiško „O sądzie społecznym nad AK”, które opublikowaliśmy 12 października br., w rzeczy samej zabrakło wielu szczegółów dotyczących zarówno osób uczestniczących w tej swoistej imprezie, jak i treści ich wy-

powiedzi. Konkrety te na pewno zainteresują również innych naszych Czytelników, jak też osoby, które znają prawdziwą historię AK. Polecamy uwadze Czytelników artykuł Žilvite Kraučūnienė „Armia Krajowa — bohaterzy czy bandyci?”, który się ukazał w gazecie „Tiesa” z dn. 12 października br.

ARMIA KRAJOWA — BOHATERZY CZY BANDYCI?

Sąd, w którym nie było ani oskarżonych, ani obrońców

Jak już informowaliśmy, 8 października w Wilnie, w Domu Nauczyciela, odbył się społeczny sąd nad Armią Krajową (AK).

W ostatnich miesiącach kwestia ta stała się znajduje w centrum uwagi. Weterani Armii Krajowej wyrazili chęć zarejestrowania swojej organizacji. Ludzie, którzy ucierpieli od AK oraz solidaryzujący się z nimi bardzo boleśnie przyjęli tę wiadomość. Benzyner do ognia dołączył premier Polski Hanna Suchocka prosząc władze litewskie o zgodę na przeniesienie prochów poległych bojowników AK na cmentarz Rossa. Często się zdarza, że tych samych ludzi jeden naród uznaje za bohaterów, a drugi za przestępców.

Odbyło się już kilka konferencji, na których omawiano rolę AK na Wileńszczyźnie w latach II wojny światowej, powołano państwową komisję badania działalności AK na Litwie. W połowie sierpnia na konferencji w Birżanach „Litwa — wychodźstwo: kontakty i niewykorzystane możliwości” premier Litwy A. Šleževičius wyraził mocne przekonanie, iż pamięć Armii Krajowej na Litwie nie może być uwieczniona, gdyż istnieje zbyt wiele faktów jej przestępstw na Wileńszczyźnie.

Organizatorom sądu społecznego ciągle się jeszcze zdawało, że się zwleka z ostateczną decyzją: głośno i dobitnie potępić działalność AK, zabronić wszelkich organizacji jej weteranów, nie zezwolić na wznoszenie pomników.

„Mordercy mieszkańców Litwy chodzą sobie po litewskiej ziemi, a władze obchodzą to niczym zeszłoroczny śnieg” — sugerowali. Dlatego też odbył się ten sąd. W skład społecznej komisji oceny weszli przedstawiciele Partii Niepodległości, Litewskiego Związku Włóczęgów Politycznych i Zesłańców, Sejmu Konsultacyjnego, Litewskiego Funduszu Kultury, Sądu druckiennickiego, Stowarzyszenia Obrony Praw Człowieka, powiatu żmudzkiego, innych partii i organizacji — łącznie 14 osób. Uprawiono ich do przesłuchiwania świadków oraz ogłoszenia werdyktu.

Na występie członek Partii Niepodległości historyk R. Batura dokonał krótkiego przeglądu przesłanek powstania AK, jej działalności w Polsce i na Litwie. Pomyślnie założeń organizacji wojennej wektu podjęcia próby odrodzenia niepodległego państwa polskiego w jego przedwojennych granicach zrodził się już jesienią 1939 r. W lutym 1942 r. poszczególne uzbrojone grupy zostały połączone w jedną organizację, nazwaną Armią Krajową. Działając na okupowanym przez Niemców terytorium Polski miała ona za zadanie walkę podziemną oraz wyzyskiwanie na wygodną okazję, aby wszcząć powstanie zbrojne. Propaganda, sabotaż, wywiad,

dywersje, zamachy na okupantów — takie miały być środki tej walki. Kierowano nią z Londynu, gdzie podówczas działał polski rząd emigracyjny, wysłano tam również dane wywiadu.

W połowie 1943 r. powstał wileński okręg AK, a jego komendantem został pułkownik Aleksander Krzyżanowski o pseudonimie Wilk.

Litewscy historycy wyraźnie odróżniają działalność AK w Polsce i na Litwie. W Polsce walczyła ona przeciwko hitlerowcom, położyła wielkie zasługi popierając ideę państwowości polskiej, aspirację wolnościową. Na Litwie AK za swych wrogów uważała nie tylko Niemców, ale i Litwinów, co i również rościła pretensje do Wileńszczyzny. AK walczyła nie tylko przeciwko formacjom zbrojnym, jak np. litewska jednostka miejscowa. Fakty świadczą o tym, że bojownicy AK wymordowali wielu cywilnych mieszkańców tego dyktu, że ci byli Litwinami. Nawet w literaturze polskiej są powszechnie wzmianki o tym, że w latach drugiej wojny światowej istniały rozbójnickie polsko-litewskie, polsko-ukraińskie, polsko-białoruskie.

W niektórych przypadkach AK nie unikała współpracy z hitlerowcami, otrzymywała od nich broń. Utrzymywała też kontakt z czerwonymi partyzantami.

W miarę zbliżenia się Armii Czerwonej AK postanowiła o własnych siłach zająć Wilno. Sporządzono tzw. plan Ostra Brama, a operacją miał kierować wspomniany Wilk. Bojownicy AK świadomi, że nie potrafili dokonać tego sami, pomogli Armii Czerwonej.

Świadkowie twierdzą, że po wypędzeniu Niemców z Wilna AK panoszyła się w mieście mordując Litwinów. „Sznując dążeń narodu polskiego” — mówił R. Batura — musimy ocenić antyhumanitarny charakter zbrodni AK na cieżnych ziemiach litewskich. Mordowanie ludzi w dowolnym celu jest zbrodnią. Tak się uważa dziś na świecie”. Zadaniem procesu społecznego jest neutralizacja okrucieństwa, prowadzącego do ludobójstwa.

Następnie przemawiali świadkowie. Kolejno niemiódzi już ludzie opowiadali straszne fakty o wymordowaniu całych rodzin nie wiadomo za co. W ich mniemaniu były mordercy? Jakim językiem mówili? Czy mówili, że co mordercy? Jak nazwali ich ludzie? Czy wreszcie rzeczywiście była to Armia Krajowa? Te i podobne pytania zadawali świadkom członkowie społecznej komisji oceny.

Odpowiedzi nie były wyczerpujące. Bo przecież jedni świadkowie byli wtedy dziećmi, inni ukrywali się w lesie, w przeciwnym bowiem razie nie pozostali by przy życiu itp. W końcu, gdy na

twoich oczach mordują bliskich, nie będziesz zwracał uwagi na mundy morderców.

Nazywano ich polskimi bandytami lub ludźmi z białymi opaskami. Nosili zielone mundury lub nie mieli żadnych. Niekiedy przypinali litewskie znaczki, niekiedy polskie orleki.

Niemniej jedno jest pewne — najczęściej żądali okazania paszportu. Na ich podstawie wiedzeli, jakiej narodowości jest człowiek. Jednemu ze świadków, Donatasowi Macijuskasowi zdjęli buty, przyłożyli, ale darowali życie, bo z nazwiska wyniosł, że jest Polakiem. Słyszał pogroźki, że wystrelają wszystkich Litwinów.

Ludzie nieczai zadrżały ucie, ale nikt się nie spodziewał mordowania bez żadnego powodu. Jak opowiadał V. Černius, który mieszkał podówczas we wsi Kruminiai powiatu trockiego, przyzwyczajeni byli do czerwonych partyzantów, którzy wszystko chwytali, wynoszą z domu, ale gospodarzy nie ruszają.

A jednak za co strzelano? Ledwie słyszeli, że gdzieś pod Giedingiem został zamordowany Polak i towarzysze zaprzysięgli rostrzelać za niego 80 rodzin litewskich. I nby jeszcze za kogoś.

Oskarżonej Armii Krajowej na tym sądzie nie stworzono możliwości obrony. Słyszeliśmy wreszcie argumenty drugiej strony: że mordowano tylko niemieckich kolaborantów, że mordowali nie wiadomo kto w imieniu AK itp.

Trudno oczekiwać, aby Polacy Litwinów w tej kwestii byli jednomyślni, jak zresztą i w wielu innych. Mimo wszystko należy korzystać z każdej okazji pokojowego wyjaśnienia stosunków wzajemnych.

Po przesłuchaniu świadków komisja oceny wysłuchała komunikatów organizacji państwowych i społecznych na temat działalności AK na Litwie. W werdykcie skonstruowano, że „AK nielegalnie działała na terytorium obcego państwa, gdzie dokonała wielu ciężkich przestępstw kryminalnych, zgodnie z Powszechną Deklaracją Praw Człowieka traktowaną jako ludobójstwo”. Zaproponowano: Sejm ma zakazać na Litwie propagowania działalności AK. Centrum Badania Ludobójstwa — zabrać przedłożony na sąd społeczny materiał, a Prokuratora Generalnego — zbrodnię AK i pociągnąć winnych do odpowiedzialności karnej.

Klub ofiar Armii Krajowej w dalszym ciągu gromadzić będzie dokumenty, zdjęcia i inne dane o zbrodniach AK na terytorium Litwy. A więc i tym razem ostateczna decyzja jeszcze nie zapadła.

Žilvite KRAUČŪNIENĖ

5 polskich załóg wyleciało w minio-
ny piątek via Frankfurt i San Paulo do

TELEWIZJA

WTOREK, 19 PAŹDZIERNIKA

LTV

8.00 — Panorama. 8.30 — Wiadomości wcz. niem. 9.00 — Wiadomości wcz. franc. 9.35 — Serial TV „Rajską plażę”. 9.50 — Witaj, Francjo. 18.10 — Program dla dzieci. 18.50 — Wiadomości (ros.). 19.00 — Wiadomości BBC. 19.30 — Serial TV USA „Złoty ty”. 20.00 — Lekcja jęz. niem. 20.15 — Państwo i obywatel. 21.00 — Panorama. 21.30 — Film TVL „Moja Irena”. 22.15 — Serial TV Kanady „Miejski anioł”. 23.05 — Gra Kwartet Wileński. 23.15 — Wiadomości wieczorne. 23.30 — Jazz session.

TELE-3

7.00 — Dziennik CNN. 7.30 — Lekcja jęz. ang. 7.35 — Muzyka. 8.00 — Filmy anim. 9.30 — Aerobic. 10.00 — Filmy dok. 11.10 — Film „Zbiczok wani”. 12.30 — Lekcja jęz. ang. 15.00 — Lekcja jęz. ang. 15.05 — Filmy anim. 16.30 — Muzyka. 17.00 — Kanał „Discovery”. 18.30 — Program TV z Poniewieży. 19.00 — Wiadomości (ros.). 19.25 — Serial „Santa Barbara”. 20.15 — Muzyka. 20.30 — Ciekawi ludzie. 21.00 — Dziennik CNN. 21.30 — Lekcja jęz. ang. 21.35 — Film dok. 22.00 — Film. 23.30 — Lekcja jęz. ang. 23.35 — Muzyka.

WARSZAWA

10.00 — Wiadomości. 10.10 — Program dnia. 10.15 — Mama i ja. 10.30 — Domowe przedszkole. 10.55 — Porozmawiajmy o dzieciach. 11.00 — „Życie” (6) — serial prod. japońskiej. 11.45 — „Czarodziej” — wojskowy program dokumentalny. 12.00 — Giełda pracy, giełda szans. 12.20 — Klub samotnych serc. 12.35 — Poznaj siebie. 12.50 — „Sto lat” — magazyn ubezpieczeń społecznych. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Program dnia. 13.15 — Magazyn notowań. 13.45 — Dla dzieci: „Tik-Tak”. 14.30 — 16.55 — Telewizja edukacyjna. 17.05 — Dla dzieci: „Tik-Tak”. 17.50 — Muzyka Jedynka. 18.00 — Teleexpress. 18.20 — Encyklopedia II wojny światowej. 18.45 — W kinie i na kasie. 19.05 — „Scorch” — serial prod. USA. 19.30 — Obok nas. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.00 — Sejmograf. 21.25 — „Wiem, że na imię mi Steven” (2-ost.) — film fab. prod. USA. 23.05 — Listy o gospodarce. 23.35 — Brytyjska lista przebojów. 24.00 — Wiadomości. 0.15 — Gorąca linia. 0.25 — Muzyka Jedynka. 0.30 — Niezwykłe biografie. „Kamyk” — film dok. 1.15 — „Sabat”. 1.55 — „Stulecie tańca” (5) — serial dok. prod. franc.

OSTANKINO

5.00 — Dziennik 5.20 — Gimnastyka poranna. 5.30 — Poranek 7.45 — Firma gwarantuje. 8.00 — Dziennik 8.20 — Koncert. 8.40 — Serial „Po prostu Maria”. 9.30 — Śpiewa Mowas Mincajew. 10.15 — Film fab. „Drobnostki życia”. 10.50 — Ekspres prasowy. 11.00 — Dziennik 11.20 — Bramka. 11.50 — Film fab. „Droga przez mękę”. 13.00 — Premiera filmu fab. publ. „Mój przypradziadek — Puszkina”. 14.00 — Dziennik. 14.25 — Działalność. 14.35 — Konwersja i rynek. 15.10 — Notes. 15.15 — „Sprawa”. 15.25 — Film anim. 15.50 — Festiwal programów dla dzieci i młodzieży „Gintarelis-93”. 16.10 — Nowe imiona. 16.50 — Technodrom. 17.00 — Dziennik 17.25 — „Swoi obcy”. 17.50 — Dokumenty i losy. 18.00 — O pogodzie. 18.05 — Serial „Po prostu Maria”. 18.55 — Temat. 19.45 — Dobranocna. 19.55 — Reklama. 20.00 — Dziennik. 20.40 — Film fab. „Niech umierają zwierzęta” (fran.). 22.35 —

Piosenka-93. Podczas przerwy — Dziennik. 0.05 — Szachowe mistrzostwa świata. 0.20 — Ekspres prasowy.

ŚRODA, 20 PAŹDZIERNIKA

LTV

8.00 — Panorama. 8.30 — Wiadomości wcz. niem. 9.00 — Wiadomości wcz. franc. 9.25 — Rodzinny album. Lekcja jęz. ang. 9.55 — Film z serii „Stary”. „Niemożliwe ze stacji kolejowej”. 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Program dla dzieci. 18.30 — Mistrzostwa Europy w piłce ręcznej. 19.40 — Film anim. 19.55 — Pamięć. 20.25 — Studio opinii. 21.00 — Panorama. 21.30 — Brzeg. 22.30 — Fragmenty konkursu „Miss Litwa-93”. 23.20 — Wiadomości wieczorne. 23.35 — Gwiazdy rocka.

TELE-3

7.00 — Dziennik CNN. 7.30 — Lekcja jęz. ang. 7.35 — Muzyka. 8.00 — Filmy anim. 9.30 — Aerobic. 10.00 — Filmy dok. 11.05 — Serial „Santa Barbara”. 11.55 — 15.00 — Lekcja jęz. ang. 15.05 — Filmy anim. 16.30 — Muzyka. 17.00 — Kanał „Discovery”. 18.00 — VI lekcie koszykówki. 18.15 — Okno na przyszłość. 18.30 — Program TV z Jurborka. 19.00 — Wiadomości (ros.). 19.20 — Lekcja jęz. ang. 19.25 — Serial „Santa Barbara”. 20.15 — Podstawy finansowe. 21.00 — Dziennik CNN. 21.30 — Lekcja jęz. ang. 21.35 — Film dok. 22.00 — Film. 23.30 — Lekcja jęz. ang. 23.35 — Muzyka.

WARSZAWA

10.00 — Wiadomości. 10.10 — Program dnia. 10.15 — Mama i ja. 10.30 — Domowe przedszkole. 10.55 — Porozmawiajmy o dzieciach. 11.00 — „Na wariackich papierach” — serial prod. USA. 11.50 — „Taki jest świat” — magazyn reporterski. 12.15 — „Klub-21”. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — Program dnia. 13.15 — Magazyn notowań. 13.45 — Dla młodych widzów. „Baw się z nami”. 14.30 — 16.55 — TV edukacyjna. 17.05 — Dla młodych widzów. „Baw się z nami”. 17.50 — Muzyka Jedynka. 18.00 — Teleexpress. 18.20 — Klinika zdrowego człowieka. 18.40 — Co na to mama? — teleturystyka dla młodzieży. 19.05 — „Na wariackich papierach” — serial prod. USA. 19.45 — Program wojskowy. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.15 — Studio sport — mecz piłki nożnej. 23.10 — „Klub-21”. 24.00 — Wiadomości. 0.15 — Gorąca linia. 0.25 — Muzyka Jedynka. 0.30 — „Alicja już tu nie mieszka” — dramat obyczajowy prod. USA. 2.20 — Uwaga, człowiek? — program publicystyczny.

OSTANKINO

5.00 — Dziennik. 5.20 — Gimnastyka poranna. 5.30 — Poranek 7.45 — Firma gwarantuje. 8.00 — Dziennik 8.20 — „Sroka”. 8.40 — Serial „Po prostu Maria”. 9.30 — Most handlowy. 10.00 — Człowiek i prawo. 10.30 — Obejrzyj, posłuchaj. 10.50 — Ekspres prasowy. 11.00 — Dziennik. 11.20 — Film fab. „Droga przez mękę”. 12.25 — TV film fab. „Drogi Anny Firling” (odc. 1). 14.00 — Dziennik. 14.25 — Rozmaitości TV. 15.10 — Notes. 15.15 — Film anim. 15.40 — TV film dok. 16.00 — „Gintarelis-93”. 16.20 — Klub 700. 16.50 — Technodrom. 17.00 — Dziennik. 17.25 — W eterze — spółka TVR „Mir”. 17.50 — Dokumenty i losy. 18.00 — O pogodzie. 18.05 — Serial „Po prostu Maria”. 19.00 — „Za murami Kremla”. Audycja II. 19.40 — Dobranocna. 19.55 — Reklama. 20.00 — Dziennik. 20.40 — Miniatura. 20.55 — Piłka nożna. „Lech” (Poznań). „Spartak” (Moskwa). Transmisja z Polski. 23.00 — Dziennik. 23.25 — Kino po restancie. 23.55 — Ekstra-NOL. 0.25 — MTV. 1.25 — Ekspres prasowy.

"UnlonGors"

- Pełny asortyment materiałów górskich
- działalny z lycra i poliamidem
 - haftki na taśmie
 - uformowane młoseczki blustonoszy
 - dodatki górskie

Różne formy wymiany handlowej i kooperacji

Kontakt: "UnlonGors: Spółdzielnia Pracy

Plac Wolności 12

91-415 Łódź Polska

Tel. 33-37 10,

telefax (042) 36-88-83,

tel. 88-43-12

SKUPUJEMY

czeki inwestycyjne. Pracujemy w godz. 9.30 — 13.00 i 14.00 — 18.00 (w dniach pracy). Zwracać się: Vilnius, Ligonines 6, tel. 22-10-24. (Zam. 2578)

PO WYSOKIEJ CENIE

skupujemy złoto i platynę wszelkiej próby, orderu Lenina. Pracujemy bez dni wolnych od godz. 9 do 20. Płacimy od razu. Vilnius, Vrubliewskio 2, tel. 22-79-17 (koło Placu Katedralnego). (Zam. 2624)

SPRZEDAJE SIĘ

pełny komplet materiałów i detali do nowego drewnianego domu 10x11 m.

Vilnius, tel. 45-41-36. (Zam. 2657)

W centrum miasta

PO DOBREJ CENIE

skupujemy złoto i platynę. Vilnius, tel. 75-15-28, 75-51-81. (Zam. 2604)

SPRZEDAJEMY

TURECKIE KURTKI

ze skrawków z naturalnego zamzu na futrze (100 Lt) i wełniane szalik i modnych kolorach (7 Lt), minimum 10 sztuk.

Vilnius, tel. 26-43-51. (Zam. 2655)

POSZUKUJĘ

dwupokojowego mieszkania z telefonem w centrum miasta. Opłata według umowy. Propozycje pod tel.: 44-37-71 po godz. 17. (Zam. 2675)

SPRZEDAJE SIĘ

tanio zestaw sygnalny „Kar-men”, z dostawą i zmontowaniem. Kolor — biały marmur. Vilnius, tel. 35-79-51. (Zam. 2607)

SPRZEDAJE SIĘ

komplet miękkich mebli „Gal-ve”. Vilnius, tel. 26-36-74, 22-24-07. (Zam. 2664)

Jubilski sklep

„PERLAS”

skupuje złoto wszelkiej próby, orderu Lenina, platynę, srebro techniczne, pallad. Płacimy od razu. Zwracać się: Vilnius, Naugarduko 30, tel. 26-15-56. (Zam. 2623)

Komercyjne wyjazdy

DO POLSKI

Warszawa — każdy wtorek, piątek; Kielec — 20; Kraków (dzień w Czechach) — 27. Vilnius, tel. 42-88-27; 42-64-63; 73-60-14. (Zam. 2599)

ORGANIZUJEMY

nieodroczone i ciekawe wycieczki turystyczne do Maroka (Casablanka), Ameryki, Wietnamu, Chin (Pekin) i Holandii. Zwracać się: Vilnius, tel. 63-74-87. (Zam. 2671)

ORGANIZUJEMY

9-dniową wycieczkę do Grecji autokarem pod koniec października przez Polskę, Słowację i Węgry. Vilnius, tel. 42-64-40, 47-31-62. (Zam. 2665)

OKAZJA

Sprzedam suknię ślubną z importu. Rozmiar 46-48. Vilnius, tel. 77-97-72. (Zam. 2669)

DROGO SKUPUJEMY

wszelkiej próby złoto, platynę. Vilnius, tel. 63-72-04. (Zam. 2674)

UDZIELAMY KREDYTU

wysokości do 5000 USD, pod zastaw mienia nieruchomego. Zwracać się: Vilnius, tel. 65-26-49. (Zam. 2672)

Centrum szkolenia

KIEROWCÓW

organizuje kursy kierowców. Zwracać się: Vilnius, tel. 45-76-58. (Zam. 2673)

DROGO SKUPUJEMY

czeki inwestycyjne w Wilnie i rejonie wileńskim. Zwracać się: Vilnius, Kalvarių 62 (gab. 1), tel. 73-21-72. (Zam. 2645)

SPRZEDAJE SIĘ

taniej niż u producenta uniwersalne maszyny do obróbki drewna MS-3. Vilnius, tel. 46-78-52, 46-78-64. (Zam. 2640)

Znad Wili

Radio 73.34 / 105.1 FM

Radio „Znad Wili” codziennie proponuje następujące porządkę programu:

Serwis informacyjny: od 6.00 do 23.00 co godzinę.
Radio budzik: 6.00 — 7.00.
Kurs walut — 7.15, 8.15.
Ogłoszenia reklamowe: 7.00 — 8.00, 14.00 — 15.00, 18.00 — 19.00, 21.00 — 22.00.

Radio-bazar: 8.15, 9.15.
„Gdzie się podziały tamie przywatki” — program muzyczny: 10.30 — 11.00.

Konkurs „Kuferek”: 11.00 — 14.00.

Serwis sportowy: 11.30, 15.30, 21.30.

Przegląd imprez kulturalnych: 12.30, 16.30.

Program w języku rosyjskim: 14.00 — 15.00.

Konkurs „Trzy razy tak”: 17.00 — 18.00.

„Astrologia dla każdego”: wtorki i czwartki: 17.30.

Program w języku litewskim: 18.00 — 19.00.

Dobranocna: 20.30.

Konkurs wieczorny: 22.10 — 23.00.

Muzyczna noc: 24.00 — 6.00.

Dział reklamy radia „Znad Wili”: 2019 Wilno, al. Laiswes 60, telefon 42-94-57.

Ekran

PERGAL — „57 podróży” (USA) — o 12, 14, 16, 18, 20.

VILNIUS — „Młody miś” — o 11.30, 16.10, 18, „Indochiny” (Francja) — o 13.20, 20. Od 19 do 29 października — kjer-masz (od godz. 10 do 20).

AUSRA — „Sila miłości” (Indie, 2 serie) — o 15.30. „Wiedza, kłóść w klatce” (USA, dla dorosłych) — o 10.30, 12.10, 13.50, 18.00, 20.30.

Kalendarium

* Wtorek (19.X) jest 292 dnem 1993 r. Do końca roku 73 dni.

* Znak Zodiaku — Waga.

* Imieniny: Laury, Pawła, Piotra, Ziemowita.

* Wschód Słońca — 6.56, zachód — 17.12. Długość dnia 10 godz. 16 min.

Pogoda

Litewska Służba Hydrometeorologiczna przewiduje na 19 października zachmurzenie z przejaśnieniami, bez opadów, wiat zachodni, umiarkowany do silnego. Temperatura 7 — 9 stopni.

20 października bez opadów, 21 października krótkotrwałe opady, temperatura w nocy od —2 do +3 stopni, w dzień 7 — 12 stopni ciepła.

Dyturki wydania:

Krystyna ADAMOWICZ,
Jan LEWICKI,
Krystyna RUCZYŃSKA,
Antonina MISZCZUK,
Loreta BORKOWSKA

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ

Biuro ogłoszeń i reklamy — p. Lab-svės 60, 11 piętro, pokój nr 1114. Telefon — 42-69-63. Czynne od 9.00 do 17.00 w dniach pracy.

KURIER Wileński

Dziennik społeczno-polityczny Sejmu i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1993 r.

Nasz adres:
Laisvės pr. 60,
2044, Vilnius
Lietuvos Respublika

Kod 67218
Cena 15 ct
W Polsce — 1000 zł.
Zam. 3522

Nr rejestracji — 322.
Drukarnie Państwowe
Przedsiębiorstwo „Spauda”

TELEFONY: Redaktor — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny — 42-79-49.
Działy: państwa i samorządu terenowego — 42-78-63, ekonomiczny — 42-78-54, etyki, rodziny i prawa — 42-79-64, prawnik — 42-75-76, szkolnictwa i młodzieży — 42-79-73, 42-69-86, życia politycznego — 42-78-81, życia wsi — 42-79-68, 42-78-90, stoleczny oraz aktualności — 42-79-77, handlu, usług i komunikacji — 42-79-56, literatury i sztuki — 42-79-88, feteletonów i sportu — 42-90-63, listów — 42-69-65, komercyjny oraz organizacyjny — 42-72-70, korespondenci: na rejon wileński — 42-78-90, 45-03-95, sołecki — 52-780, święciański — 44-21-46, trocki i szyrwincki — 62-42-67, fotokorespondenci — 42-90-81, tłumacze — 42-90-60, 42-72-71, stylści — 42-72-92, maszyniści — 42-77-72.